

Jaaniüritused Kõrgessaares

Kõrgessaare Jaanijooks

toimub 22. juunil algusega 17.00. Stardipaik Valitsejama ja juures. Jooksudistantsid 4,5 km ja 9,0 km. Lisaks lastejooksud.
Lisainfo 5055732 - Artur

Kõrgessaare valla Jaaniõhtu

toimub 22. juunil, algusega 21.00 Kõrgessaare mõisapargi esinemispaigas. Kõigepealt astuvad üles valla isetegevuslased, tantsuks mängib duo **KARL MADIS ja MARGUS MARTMAA**. Loomulikult on kavas ka erinevad rahvuslikud jõukatsumised jpm. Lisainfo 5055732 – Artur

Jaaniturniir korvpallis

toimub 23. juunil algusega 11.00 Kõrgessaare aleviku korvpalliplatsil.
Mandaat 10.30 - 11.00, osalustasu võistkonna kohta 30 eurot. Lisainfo 5082208 - Mati Kiiver või 5055732 - Artur Valk

Loode-Hiiumaa külade jaanituli

Lauka kooli pargis 23.06
algusega kell 20:00

Jaaniäidend: kompott Eesti filmiklassikast
Avatud baar ja tasuta suupistelaud
Elav muusika hommikutundideni
Üritus TASUTA, võimalik külaseltsi toetada
vabatahtlike annetustega
Lisainfo: Arno Kuusk (53038128)

Kalana küla jaanituli

23.06 Kalana sadamas kell 20.
Tantsuks mängib ansambel
"4 Tankisti ja Rebane"

Peretoetuste maksmine 16-aastastele ja vanematele õppuritele

16aastastele ja vanematele lastele, kes lõpetavad tänavu põhikooli, gümnaasiumi või kutseõppeasutuse, lõpetatakse peretoetuste maksmine alates kooli lõpetamisele järgnevast kuust.

Kui õpinguid jätkatakse samal kalendriaastal niisuguses õppeasutuses, kus õppimine annab õiguse peretoetustele, siis makstakse suvekuudel saamata jäänud toetus välja tagantjärele ning jätkatakse igakuist maksmist kuni õppimise lõpetamise või 19-aastaseks saamiseni.

Igal lapsel on õigus lapsetoetusele kuni 16-aastaseks saamiseni. Toetuse suurus pere esimesele ja teisele lapsele 2011. aastal on 19,18 eurot kuus ning pere kolmandale ja igale järgmisele lapsele 57,54 eurot kuus. Lapsel, kes õpib põhikoolis, gümnaasiumis või põhihariduse baasil kutseõppeasutuses või kes on põhihariduseta ja õpib kutseõppeasutuses, on õigus lapsetoetusele kuni 19-aastaseks saamiseni. 19-aastaseks saamisel makstakse toetust õppeaasta lõpuni.

Kui laps pärast 16-aastaseks saamist ei õpi, siis ei ole tal ka õigust lapsetoetusele. Nii lõpetatakse

Kõrgessaare Vallavalitsuse eestvedamisel toimus 4. juunil esimene Hiiumaa maraton

Täismaraton jooksutrass pikkusega 42,195 km sai alguse Kõpu majaka parklast ning kulges läbi mitme küla Jõeranna külla, kus tehti tagasipööre ja joosti tulnud teed pidi Kõppu. Majaka jalamil anti start lisaks täismaratonile ka poolmaratonile, pikkusega 21,1 km, ning Kõpu küla läbinud rahvajooksule, pikkusega 3,7 km. Korraldajatena on meil väga hea meel, et osavõtjaid oli esimesel Hiiumaa maratonil kokku ca 70 inimest üle-Eesti, eriti rõõmus meel on nende hiidlaste ning Kõrgessaare valla elanike üle, kes palaval suvepäeval otsustasid Hiiumaa jaoks ajaloolisest spordisündmusest osa võtta. Jääb vaid loota, et järgnevatel aastatel suureneb osavõtjate hulk veelgi ning kohalikud pakuvad veelgi enam konkurentsi kaugemalt tulijatele!

Ürituse toimumist rahastasid Eesti Kultuurkapital, Hasartmängumaksu nõukogu, Kõrgessaare Vallavalitsus ja Hiiumaa Spordiliit. Suured-suured tänud toetuse ja abi eest: Hiiumaa Tarbijate Ühistu, A.Le Coq, ABC Motors, Hiiu Vill, Ivo Mänd, Märt Rannast, Kõpu Internaatkool, Kõrgessaare Tööhajutuskeskus, Tarvo Malk ja kõik teised, kes vähemalt või suuremal määral aitasid kaasa ürituse kordaminekule. Täname Viskoosa Spordiklubi, Hiiumaa Spordiliidu ning kergejõustikuklubi Hiiker liikmeid abi eest maratoni toimumisele eelnenu pooleaastasel korraldamisel ning läbiviimisel.

Kohtumiseni II Hiiumaa maratonil 2. juunil 2012!
Korraldustoimkonna nimel,
Arno Kuusk ja Katrin Sarapuu

lapsetoetuse maksmine alates juulikuust väga paljudele tänavu põhikooli, gümnaasiumi või kutseõppeasutuse lõpetanud 16aastastele ja vanematele lastele.

Kui õpinguid jätkatakse samal kalendriaastal õppeasutuses, kus õppimine annab õiguse peretoetustele, siis pärast Eesti Hariduse Infosüsteemist õpingute jätkamise kohta andmete saamist makstakse suvekuudel saamata jäänud toetus välja tagantjärele ning jätkatakse igakuist maksmist kuni õppimise lõpetamiseni või lapse 19-aastaseks saamiseni.

Kui 16-aastane laps asub õppima välisriiki, siis peretoetuse saamiseks peab lapse Eestis elav perekonnaliige esitama pensioniametile välisriigi vastava õppeasutuse tõendi, millest selguks, et laps jätkab õpinguid.

Sotsiaalkindlustusamet

Lauka Põhikooli lõpetajad 2011

**Anett Rajang, Kersti Jaanus,
Sander Soop, Danver Mets,
Marko Klee, Ulvar Suve,
Riho Rõmmel**

Klassijuhataja: Ivika Lühi

Õnnitleme juunikuul Eakaid sünnipäevalapsi ja juubilare!

**REET KARK
BERTA GUSSEVA
VILMA LAHEMAA
HARALD LIIVA
OLEV LAURI
ALMA SILK
PILVI KÜTTIM
VALDU LAID
HELJE KÖÖK
ARVIT KORELL
ÕIE KALLAS
ELVIINE VÕSAMAA
HIIE KERVES
MAIVE NAPPIR
ÜLLAR METSAND
JÜRI KURBA
EIGO JÕHVİK
HELGI KAIBALD
AIVO OAGO**

Saalihokiturniir

Viskoosa Cup 2011

toimub laupäeval 2. juulil algusega
10.00 Kõrgessaare Vaba Aja Keskuse
spordihoones.
Lisainfo 5167960 - Andres Tammeveski
või 5055732 Artur Valk

Alates 4. juulist kuni 15. juulini tööpäevadel on noortekeskus oma tegevustega Luidja rannas.

Lisainfo 5238697
Evelyn Pähn

KÕRGESSAARE VALLA TEATAJA

- Omavalitsuse infoleht-
Toimetaja Tarvo Malk
Telefon: 4622487; 5200908
e-mail: tarvomalk@gmail.com

Volikogu istung

10.JUUNI

Revisjonikomisjoni aruanne, audiitori aruanne. Kõrgessaare valla 2010. aasta majandusaasta aastaaruande kinnitamine.

Kinnitada Kõrgessaare valla 2010 majandusaasta aruanne.

Hiiumaa jäätmekava vastuvõtmine.

Võtta vastu Hiiumaa jäätmekava aastateks 2011-2015.

Jäätmekava jõustub, kui selle on vastu võtnud kõik Hiiumaa kohalikud omavalitsused

Lasteaed Vigri arengukava.

Kinnitada lasteaed Vigri arengukava 2011-2014.

Vallavalitsuse istungid

20.MAI

Kõrgessaare valla 2010.aasta majandusaasta aastaaruanne.

Lähtudes „Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest“ kiidab vallavalitsus heaks 2010.aasta majandusaasta aastaaruande ja suunab selle volikogule kinnitamiseks.

Raha eraldamine reservfondist.

Eraldada reservfondist Lauka kanalistsioonitrassi remonttööde kuludeks 370,03 €

Projekteerimistingimuste väljastamine elamu rekonstrueerimiseks.

Väljastada projekteerimistingimused elamu rekonstrueerimiseks ja laiendamiseks Reigi küla Kordoni maaüksusel.

Ehitusloa väljastamine energiaravustussüsteemi rajamiseks.

Väljastada ehitusloa energiaravustussüsteemi rajamiseks Kodusse küla Tooma maaüksusele.

Piiratud osalusega konkursi korraldamine.

1. Korraldada Kõpu tuletorni välisfassaadide kiviosa restaureerimiseks piiratud osalusega konkurs.

2. Määrata hanke eest vastutavaks vallavanem Jaanus Valk.

3. Moodustada hankemenetluse läbiviimiseks komisjon koosseisus:

esimees - vallavanem Jaanus Valk
liikmed - abivallavanem Katrin Sarapuu ja ehitusõunik Arno Kuusk

4. Esitada pakkumise kutse dokumendid järgmistele isikutele:

DAGOpen OÜ, EBC Ehitus AS, Riburada OÜ, Primus Saare OÜ, GT Projekt AS, Oma Fassaad OÜ.

5. Määrata pakkumiste esitamise tähtjaks 30. juuni 2011.

Enampakkumise nurjunuks tunnistamine.

Tunnistada Vallavalitsuse 14.04.2011 korraldusega nr 94 väljakuulutatud Kalana külas asuva SIREENI maaüksuse võõrandamise suuline enampakkumine nurjunuks osalejate puudumise tõttu.

26.MAI

Katastriüksuse lähiaadressi ja sihtotstarbe muutmine.

Muuta senise Kõrgessaare vallas Kodeste külas asuva katastriüksuse 39201:004:0894 lähiaadress Kärkla metskond 79 määrates katastriüksuse uueks lähiaadressiks Lõhkamiskoha.

Muuta Kõrgessaare vallas Kodeste külas asuva katastriüksuse 39201:004:0894 senise sihtotstarbe maatulundusmaa (011, M) 100% määrates katastriüksuse uueks sihtotstarbeks Riigikaitsemaa (009; R) 100%

Ehitusloa väljastamine infokioski püstitamiseks.

Väljastada ehitusloa infokioski püstitamiseks Kõrgessaare aleviku Kõpu tee 8 maaüksusele.

Kõrgessaare Vallavolikogu ja Kõrgessaare Vallavalitsuse liikmete majanduslike huvide deklaratsioonid 2010

Alljärgnevad majanduslike huvide deklaratsioonid on esitatud Kõrgessaare Vallavolikogu ja Kõrgessaare Vallavalitsuse liikmete poolt „Korruptsioonivastase seaduse“ alusel ja avalikustatakse juhitudes seaduse § 15 lõike 3-5 ja vastavalt Kõrgessaare Vallavolikogu 13.05.2011 määrusele nr 33 „Korruptsioonivastase seaduse rakendamise kord“. Deklaratsioonid avaldatakse vastavalt „Korruptsioonivastase seaduse“ lisas 1 kinnitatud majanduslike huvide deklaratsiooni vormile.

1. Ees- ja perekonnanimi
2. Isikukood (ei avalikustata)
3. Ametikoht
4. Asutus (tööandja)
5. Ametipalga aste ja ametipalk
6. Kinnisvara (kuni kinnistusraamatusse kandmiseni ka ehitised ja nende osad, deklareeritakse ka pooleliolevad ehitised, ühis- ja kaasomandis oleva vara puhul näidatakse ametiisiku osa selles)
7. Registreeritud kantud autod, vee- ja õhusõidukid
8. Aktsiad, osad ja muud väärtpaberid
9. Pangaarved (pank, arve liik ja nende arv)
10. Võlad pankadele ja teistele eraõiguslikele isikutele, kui võlg ületab kuue kuu ametipalga või 3500 eurot, kui ametikohal ametipalka ei maksta
11. Muud varalised kohustused, mille suurus ületab deklareerimise ajal eelmise kuue kuu kuupalga või 3500 eurot, kui ametikohal ametipalka ei maksta (liisingud, käenduslepingud, hüpoteegid jms)
12. Muud regulaarsed tulud.

Kõrgessaare Vallavolikogu liikmed

1. **AILI KÜTTIM**, vallavolikogu esimees on esitanud MHD siseministeeriumile
1. **HARRI KATTEL**, vallavolikogu aseesimees on esitanud MHD siseministeeriumile.

1. **ARTUR VALK** 3. Kõrgessaare Vallavolikogu liige 4. Kõrgessaare Vallavolikogu 5. Ei ole 6. Ei ole 7. Ei ole 8. Ei ole 9. Swedbank hoiuarve 10. Ei ole 11. Ei ole 12. Kõrgessaare Vaba Aja Keskuse juhataja töötasu, Eesti kultuurkapitali Hiiumaa ekspertgrupi eksperditasu. 29.04.2010

1. **MATI KIIVIT** 3. Kõrgessaare Vallavolikogu liige 4. Kõrgessaare Vallavolikogu 5. Ei ole 6. Sireli maatulundus- ja ärimaa Suureranna külas 7. Sõiduauto Toyota 2004, sõiduauto Honda 2000 8. OÜ LMK Laht, Swedbank pensionifond 9. Swedbank 1 arvelduskonto, SEB 1 arvelduskonto 10. Ei ole 11. Hüpotek kinnistule 12. Veterinaar- ja Toiduametj töötasu, Sotsiaalkindlustusamet pension, OÜ LMK LAHT palk, Eesti Haigekassa haigushüvitis. 06.04.2011

1. **TOIVO MÄND** 3. Kõrgessaare Vallavolikogu liige 4. Kõrgessaare Vallavolikogu 5. Ei ole 6. Kinnistu Tiigi 21 A Kärkla, kinnistu Kõrgessaare vallas, kinnistu (abikaasade ühisvara) Vahtra Pühalepa vallas, kinnistu (abikaasade ühisvara) Kүүni Pühalepa vald, kinnistu (abikaasade ühisvara) Teeristi Pühalepa vald 7. veoauto YAZ 1987, sõiduauto Opel Omega 1989, sõiduauto Hyundai H1 2005 8. OÜ Kapastu, OÜ Raunder, Hiiumaa TÜ 9. Swedbank 2 arveldusarvet 10. Ei ole 11. Ei ole 12. AS Saarte Liinid töötasu. 11.04.2011

1. **SIIM RÄTSEP** 3. Kõrgessaare Vallavolikogu liige 4. Kõrgessaare Vallavolikogu 5. Ei ole 6. Kinnistu Hirmuste külas Kõrgessaare vallas 7. Sõiduauto Ford Focus 2005 8. Sõru Paat OÜ osalus 100%, Ristnaotsa OÜ osalus 24% 9. Sampo Pank arveldusarve 10. Sampo Pank 1158176.- krooni 11. Sõiduauto kasutusrendileping 12. OÜ Ideal töötasu, Lapsehoiduspuhkus. 30.04.2011

1. **IVO MÄND** 3. Kõrgessaare Vallavolikogu liige 4. Kõrgessaare Vallavolikogu 5. Ei ole

6. Katastriüksus Tööstuse tee 45A, maatulundusmaa Kõrgessaare vallas 7. Sedaan Ford 1987, Madel Volkswagen 1989, Luukpära Volkswagen 1988 8. Ei ole 9. Swedbank arveldusarve 10. Ei ole 11. Ei ole 12. Hiiumaa Ametikooli töötasu, Kõrgessaare Vallavalitsuse töövõtuleping, FIE ettevõtlustulu. 26.04.2011

1. **ENDEL EVERT** 3. Kõrgessaare Vallavolikogu liige 4. Kõrgessaare Vallavolikogu 5. Ei ole 6. Kinnistu(7) Kõrgessaare vallas, (2) Emmaste vallas, (2) Viljandi maakonnas, Kinnistu Tallinnas (1). 7. Ei ole 8. OÜ Ewent osakud 9. Swedbank arveldusarve 10. Ei ole 11. Ei ole 12. OÜ Ewent töötasu. 04.04.2011

1. **ANDRUS ROOSA** 3. Kõrgessaare Vallavolikogu liige 4. Kõrgessaare Vallavolikogu 5. Ei ole 6. Korter Kärklas 7. Sõiduauto Volkswagen Passat 1993 8. Ei ole 9. SEB arvelduskonto 10. SEB eluasemelae 11. Ei ole 12. Lääne Prefektuuri töötasu. 26.04.2011

Kõrgessaare Vallavalitsuse liikmed

1. **JAANUS VALK** 3. Kõrgessaare vallavanem on esitanud MHD siseministeeriumile.

1. **KATRIN SARAPUU** 3. Kõrgessaare abivallavanem 4. Kõrgessaare Vallavalitsus 5. 14100 6. Ei ole 7. sõiduauto Seat Alhambra 1999 8. Ei ole 9. Swedbank 1 arvelduskonto, SEB 1 arvelduskonto 10. Swedbank 27764.65 EUR 11. Ei ole 12. Ei ole. 21.03.2011

1. **LINDA KIIVIT** 3. Kõrgessaare Vallavalitsuse liige 4. Kõrgessaare Vallavalitsus 5. 10200.- krooni 6. Ei ole 7. sõiduauto Kia Rio 2004 8. Swedbank Pensionifond 9. Swedbank 2 arvelduskontot 10. Ei ole 11. Ei ole 12. Lisatasu infosüsteemi rakendamise eest. 05.04.2011

1. **KALLE VIIN** 3. Kõrgessaare Vallavalitsuse liige 4. Kõrgessaare Vallavalitsus 5. 10200.- krooni 6. Kinnistu NIIDU Isabella külas; kinnistu METSA Reigi külas 7. sõiduauto Ford Sierra 1992, sõiduauto Chrysler 2006 8. Ei ole 9. Swedbank 1 arvelduskonto 10. Ei ole 11. Ei ole 12. Pension. 11.04.2011

1. **INGE ELISSAAR** 3. Kõrgessaare Vallavalitsuse liige 4. Kõrgessaare Vallavalitsus 5. 758.63 eurot 6. Ei ole 7. Ei ole 8. Ei ole 9. Swedbank 2 arveldusarvet, SEB 1 arveldusarve 10. Ei ole 11. Swedbank õppelaen 12. Hiiumaa tarbijate Ühistu nõukogu liige. 28.04.2011

Vallavolikogu õigusaktide eelnõud, vastuvõetud vallavalitsuse korraldused ja määrused ning vallavolikogu otsused ja määrused on avalikustatud valla kodulehel www.korgessaare.ee

PUHKUSED

Asjaajaja Maire Türrpuu 20.06. – 07.07.
Vallavanem Jaanus Valk 27.06. – 31.07.
Maanõunik Kalle Viin 27.06. – 03.08.
Vallasekretär Ludmilla Träder 11.07. – 07.08.
Sotsiaalõunik Linda Kiivit 04. – 17.07.
Pearaamatupidaja Inge Elissaar 04. – 31.07.
Ehitusõunik Arno Kuusk 04. – 31.07.
Lastekaitse- ja peretöö spetsialist Larissa Babõnina 18. – 31.07

KUULUTUS

Vallamajas, nn „taaskasutuskeskuses“, on pakkuda: kasutatud ja töökorras elektripliit ning televiisor; suures valikus naiste ja noorte toppe, pluuse, seelikuid; lasteriideid; lastekummikuid (väiksematele lastele).

Tulge kohale või helistage 4622493.

Tooted on tasuta!

Detailplaneeringute teated

Kõrgessaare Vallavalitsuse 16.juuni 2011 istungil otsustati:

- algatada Peeter Keeki'i taotluse alusel Kalana küla Püharanna maaüksuse detailplaneeringu koostamine. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on olemasolevale ca 1,5 ha suurusele maaüksusele ehitusõiguse määramine elamu ja abihoonete püstitamiseks.

- algatada Tarmo Kriisi taotluse alusel Kalana küla Lodja maaüksuse detailplaneeringu koostamine. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on olemasolevale ca 1,5 ha suurusele maaüksusele ehitusõiguse määramine elamu ja abihoonete püstitamiseks.

- algatada MTÜ Vandiraiuja taotluse alusel detailplaneeringu koostamise algatamine Mägipe küla Indreku maaüksuse detailplaneeringu koostamine. Planeeringu koostamise eesmärgiks on muuta maaüksuse sihtotstarve ning määrata ehitusõigus muuseumihoone püstitamiseks.

- algatada Kõrgessaare Vallavalitsuse algatase detailplaneeringu koostamine Kõrgessaare sadama ja Kõrgessaare aleviku reoveepuhasti vahele jääva ca 4,5 ha suuruse jätkuvalt riigi omandis oleva maa-ala detailplaneeringu koostamine. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on maaüksuste piiride ning ehitusõiguse määramine tehnopargi rajamiseks.

- kehtestada Kalana küla Nurmeniku, Vesinurme ja Sinilille maaüksuste detailplaneering vastavalt DAGOpen OÜ Projektbüroo tööle nr 11-08. Detailplaneeringu avaliku väljapaneku perioodil 02.-15.05 ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud.

- võtta vastu Nõmme küla Andruse maaüksuse detailplaneering vastavalt DAGOpen OÜ Projektbüroo tööle nr 11-25. Detailplaneering näeb ette olemasolevast maaüksusest elamukrundi jaotamise ning krundi ehitusõiguse määramise elamu ja abihoonete püstitamiseks. Detailplaneeringu avalik väljapanek Kõrgessaare vallamajas ja valla avalike dokumentide registris toimub ajavahemikul 11.-24.juuli 2011.

Kalakonserv 50

Peale pikka ja põhjaliku ettevalmistust, ehitustöid, seadmete hankimist, oskustöölise väljaõpet Pärnu ja Tallinna kalakombinaatides, valmistati Hiiumaa Kalakombinaadi Kõrgessaare konservitsehhi 17. juunil 1961. aastal esimesed steriilsed kalakonservid. Esimene toodang, koguselt napp, aga kvaliteedilt vastav kehtivate standardite nõuetele, oli „Praetud räim tomatikastmes“.

Tsehhi töötajad olid kohalikud naised ja mehed, tööle tuldi Kõpust, Reigist, Luidjalt, Laukalt, Kärldast ja mujalt Hiiumaalt. Tehnoloogid ja meistrid olid eriharidusega spetsialistid.

Algus oli loomulikult keeruline. Osa tööstuse seadmeid saadi juba kasutatuna, mis hoolimata tublidest seadistajatest ja nende tööst kippusid aeg-ajalt „streikima“, venitades õhtuse vahetuse varahommikusse. Personal oli tubli ja hoolimata kõigist viperustest kasvas aasta-aastalt. Vastavalt töötajate vilumuse kasvule kasvas toodangu kvantiteet, kvaliteet ja sortiment.

Nii kestis kalakonservide valmistamine, mis algas 50 aastat tagasi, koos teiste kalatoodete valmistamisega aastakümneid, võimaldades tööd paljudel inimestel, elavdades kohalikku elu, kasvatades alevikku ning olles tähtsaks tööstusharuks saare majanduses.

Tiia Vaks
Koidmal
13. juunil 2011

Mälestusi ja kogemusi seoses põllumajandusreformiga

1989. aastal vastu võetud taluseadusega pandi alus esimestele õiguslikul alusel loodud taludele. 1991. a maareformiseadusega tagastati maa õigusjärgsetele omanikele ja võimaldati maad erastada piirkondliku ostueesõigusega või ka üldistel alustel. Järgmisel, 1992. aastal võeti vastu põllumajandusreformi seadus, millega pandi alus endiste kollektiiv- ja riigimajandite likvideerimisele, nende vara ja maa baasil uute talude ja põllumajandusettevõtete loomisele. Eesti Põllumajandusmuuseum soovib teada saada, mis toimus seoses põllumajandusreformiga igas Eestima paigas. Osa majandeist suutis oma tegevuse turumajanduse nõudmistele vastavalt ümber korraldada ja on praegugi elujõulised, teised aga mitte; osa talunikest rajas jätkusuutliku tootmis- või turismitalu, teised ei tooda enam endagi tarbeks; mõnel pool on ka maal küllaga töökohti, teisel jälle elu kiratseb. Kuidas ja miks see nii läks?

Kutsume Teid meenutama, mida arvasite põllumajandusreformist, kuidas see toimus ja kuidas mõjutas see Teie elu. Meenutuste kirjapanekul ei ole tarvis karta, kui isiklikud seisukohad ja mälestused ei lange kokku nn ametlike käsitlustega. Mälestusi võib täiendada fotode, dokumentide või muu lisamaterjaliga, mille vormistamisjuhiseid saab muuseumitöötajalt. Kui soovite, saate lisad tagasi pärast muuseumis kopeerimist; tavalised valguskoopiad kahjuks muuseumile ei sobi.

Põllumajandusmuuseum loodab, et ka need inimesed, kes praegu on hõivatud reformi käigus asutatud talu või ettevõtte tegevusega, leiavad mahti oma mälestused kirja panna. Kogutud materjal säilitatakse Eesti Põllumajandusmuuseumis. Et huvilistel sellest materjalist kasu oleks, palume tööde alla märkida oma nime, sünniaasta ja kontaktandmed.

Mälestused palume saata või tuua võimalusel 21. detsembriks 2011. aastal Eesti Põllumajandusmuuseumisse, Pargi 4, Ülenurme 61714, Tartu maakond, et muuseum saaks materjali kasutada 2012. aasta märtsis avatava näituse ja konverentsi ettekannete koostamisel. Täiendavat infot saab

Eli Vahtramäelt telefonil 7383821 või e-postiga aadressil eli.vahtramae@epm.ee ja Anne Grišaniilt telefonil 7383818 või e-postiga aadressil anne.grisan@epm.ee.

Uued tuleohutusnõuded lõkkele

Päästeamet juhib tähelepanu, et muutunud on tuleohutuse nõuded lõkke tegemisele ja grillimisele. Lõkke ohutu kaugus hoonetest, põlevmaterjalide hoiukohast ja metsast sõltub lõkke suurusest.

- Kulu põletamine on keelatud
  - Lõket tohib teha tuulevaikse ilmaga
  - Lõkke tuleb paigutada ohutule kaugusele hoonetest, põlevmaterjalide hoiukohast ja metsast.
  - Lõkke ümbrus tuleb poole meetri ulatuses heinast puhastada, et tuli edasi ei leviks
  - Alla 1 meetrise läbimõõduga lõkke tuleb paigutada hoonetest vähemalt 8 m kaugusele ja metsast 10 m kaugusele
  - Kui lõkke läbimõõt jääb 1 ja 3 meetri vahele, tuleb see paigutada hoonetest vähemalt 15 m kaugusele ja metsast 30 m kaugusele
- Kui tehakse lõket mille läbimõõt ületab 3 m, tuleb lõkke asukoht eelnevalt oma piirkonna päästkeskusega kooskõlastada. Seda saab

Suunavad küsimused

Käesolevad küsimused on mõeldud eelkõige abistamiseks põllumajandusreformiga seotud isiklike mälestuste ja kogemuste kirjapanekul. Ei maksa muretseda, kui mõne küsimuse kohta teavet napib – selle osa võib rahumeeli vahele jätta. Kirjutada võib sellestki, mida otseselt küsitud ei ole, kuid mida peate oluliseks seoses teemaga ja vaadeldava ajajärguga lisada.

Kuidas reformi ette valmistati? Kui kaasati eksperte, siis keda ning mil määral ekspertide soovitusi ka arvestati? Kas toimus avalikke arutelusid, kuidas neid läbi viidi?

Kust saite teavet majandusreformide (omandi-, maa- ja põllumajandusreform) kohta? Kas seda oli Teie jaoks piisavalt? Millised olid teie ootused ja kartused seoses reformidega? Millised neist täitusid?

Kuidas olite endise majandiga seotud? Mis majand see oli? Mis sai majandist põllumajandusreformi käigus? Milliseid eeliseid ja soodustusi kasutasid uued moodustatavad ühised vara erastamisel? Kuidas jagati endise majandi vara (tootmishooned, masinad, seadmed jne)? Meenutage mõnda erastamise/ärastamisega seotud olukorda.

Milline osa majandi varast määrati Eesti Vabariigi omandisse? Mis on sellest osast (asutused, hooned, kuivendus- ja vihmatusüsteemid jne) nüüdseks saanud? Mis sai majandi võlgadest ja muudest varalistest kohustustest? Kuidas korraldati ühismajandi osamaksud ja aktsiad teistes organisatsioonides?

Kuidas mõjutas põllumajandusreform talude rajamist? Millised olid erinevused varem rajatud ja põllumajandusreformi käigus loodavate talude vahel (endised taluomanikud, endised majanditöötajad, eelised maarekursi ja tootmisvahendite jagamisel jne)?

Kuidas tagastati ühistatud vara? Mille alusel määrati ja kuidas kompenseeriti ühistatud vara? Milline oli asjaajamine? Milline oli majandijuhtide ja reformikomisjoni suhtumine kompensatsiooni taotlejatesse?

Mida arvestati tööosaku kindlaksmääramisel? Kuidas oma tööosaku realiseerisite?

Mida arvate põllumajandusreformist ja riigi tegevusest selle läbiviimisel? Kuidas on põllumajandusreformi läbiviimine sellisel kujul ennast õigustatud? Mida oleks võinud teha teisiti?

• teha päästeala infotelefoni 1524 kaudu. Nii suurt lõket siiski teha ei soovita, pigem põletada prahti jupikaupa.

• Avaliku ürituse raames süüdatav lõkke (sõltumata suurusest) tuleb eelnevalt oma piirkonna päästkeskusega kooskõlastada. Seda saab teha päästeala infotelefoni 1524 kaudu.

• Käeulatuses tuleb hoida esmased tulekustutusvahendid. Nendeks on pulberkustuti, ämber veega või aiakastmisvoolik

• Lõket ei tohi järelevalveta jätta. Lõkkel peab pidevalt silma peal hoidma täiskasvanu

• Põlemisjääd tuleb kustutada veega.

• Kõige ohutum ja keskkonnasõbralikum on kokku riisitud lehed komposteerida. Olmeprügi ei ole üldse lubatud põletada.

• Aadressil www.lepk.ee üleval paremal servas on tuleohutuse nõuded lõkke, grillimise ja avaliku lõkke tegemise kohta. Seal saab rippmenüüst valida mil viisil tuld teha soovitakse ning vastavad tuleohutusnõuded enda jaoks ka välja printida.

Sirle Matt
avalike suhete büroo
Lääne-Eesti päästkeskus

"Tuulesaared" Tahkuna tuletorni all ka sel suvel

Augusti alguses toob Theatrum Hiiumaale Tahkuna tuletorni alla taas kord "Tuulesaared" ja Marseille sadamalinnaga õhustiku, kus merelemineku igatsust, huumorit ja romantikat. "Tuulesaared" etenduvad kuuel õhtul.

"Tuulesaarte" etendused toimuvad 4., 5., 6., 11., 12., 13. augustil kell 20.00 Tahkuna tuletorni all Hiiumaal.

Pilet kuni 1. juulini 14€, edaspidi 15€.

Pileteid on võimalik osta:

Theatrumi kassas (Vene 14 E-R 12-17), Kärdla kultuurikeskuses (tel 463 2192), Piletimaailma, Piletilevi müügipunktides ja Statoili teenindusjaamades üle Eesti ning vabade kohtade olemasolul tund enne etenduste algust kohapeal.

Piletite broneerimine Theatrumis tel 6446 889, aadressil theatrum@theatrum.ee

Statistikaamet hakkab rahvaloenduseks töötajaid otsima

Alates tänasest saavad 2011. aasta rahva ja eluruumide loenduse tööst huvitatud inimesed end Statistikaameti veebilehel registreerida, et nendega saaks töökonkursi väljakuulutamisel ühendust võtta. Suuremahulised värbamiskonkursid kuulutatakse välja sügisel.

Kel huvi töötada rahvaloendusel piirkonnajuhi, rahvaloendaja või andmetöötuse operaatorina saab end registreerida www.REL2011.ee rubriigis „Vabad töökohad“. Veebivormil saab märkida huvipakkuva töökoha, tööpiirkonna ja enda kontaktandmed. Konkursi väljakuulutamisel saadetakse registreerunutele e-posti teel meeldetuletus.

Kokku on Statistikaametil REL 2011 läbiviimiseks erinevateks tööperioodideks plaanis värvata üle 2400 inimese: 2200 rahvaloendajat (sh 200 ooteajal loendajat), 132 piirkonnajuhti, 15 ringkonnajuhti ja 90 andmetöötuse operaatorit. Kõik tööpakkumised avaldatakse www.REL2011.ee, samast leiab ka ametikohtade lühikirjeldused ja esitatavad nõuded.

Lisainfo:

Palmi Lindjärv

REL 2011 personalijuht

e-post: palmi.lindjarv@stat.ee

tel: 625 9119

elisa.ee/mint

elisa
Lihtsalt soodsam

Elisa on kiire 3,5 G internetiga katnud kogu

HIUMAA

Tule ja küsi Elisa Kärdla esindustest, Hiiumaa Selveris

mint
Üle Eesti internet

Teabepäevad Setumaal

Päevakeskuse eakad on huvitatud Eestis tegutsevate teiste omaelaliste hõimukaaslaste kultuurist, seltsitegevusest ja kontaktide loomisest.

2010. aastal tutvuti Pärnu ingerisoomlaste kultuuriseltsi folkloorirühma MUMMOT tegevusega. Sellel aastal 23. maist-26. maini, projekti raames, mida rahastasid Hasartmängumaksunõukogu, Kõrgessaare Vallavalitsus, Lauka Päevakeskus ja eakad ise, sai teoks väljasõit Setumaale tutvumaks Setumaa ajaloo, kultuuri ja vaatamisväärsustega. Toimusid ühised tantsutunnid Sangaste valla eakate tantsurühmaga "Rõõmurullid" ja kohtumine Värksa setu laulu-tantsuansambliga "Käokuld". Vahetati infot, saadi teadmisi setude elustiilist, tavadest, kommetest, imetleti omapärast setu keelt, nautiti setu rahvatantsu ning -laulu.

Nautisime kaunist Eesti loodust, maastikku, külastasime Piusa koopaid, Setu Talumuuseumi, tutvusime setu tsäimaja ja tsässoniga, nautisime kaunist Räpina Koduloo- ja Aianduskooli parki, erinevaid mõisalasid ja palju muid vaatamisväärsusi. Teabepäevad täitsid igati oma rolli, sest nüüd oskame ka teistele rääkida, kes on seto, miks kutsutakse üht naist noorikuks ja teist babaks ja palju muudki.

Eakate reisimuljed üles tähendasid **Liisi** ja **Heli**

Tänusoov

Astudes kaunile kevadpäeval Reigi kalmude aeda, vaatasime seda suurt ja rohket armastusega tehtud tööd, mida on tehtud hoogtöö päeval. Seal ju puhkavad paljud meie lähedased, kes on meie keskelt lahkunud. Usume, et kõik nemadki teid selle eest igavikus tänavad.

Nüüd kuldsed päikesekiired ulatuvad mälestuskivile, kus soojus ja valgus kuivatavad vihmapisad ja silmist langenud leinapisarad. See on püha paik, kus kõik võime rahus puhata.

Täname talgupäeva algatajaid ja korraldajaid.

Maimu ja Taimi

EAÕK teenistused Hiiumaal, suvi 2011

Pühapäev, 26.06.2011

10:00 LITURGIA, Malvaste kabel, EAÕK Kõrgessaare Kristuse sündimise kogudus;
11:30 HINGEPALVE (kalmistupüha), Malvaste surnuaed;

12:00 Ühine söömaaeg

14:30 HINGEPALVE (kalmistupüha) Kuri surnuaed.

Laupäev, 23.07.2011

10:00 PIISKOPLIK LITURGIA ja MALVASTE kabeli pühitsemine, metropoliit Stefanus.

14:00 Ühine söömaaeg

Pühapäev, 14.08.2011

10:00 LITURGIA, Puski kirikuõuel, EAÕK Kõrgessaare Kristuse sündimise kogudus;
11:30 HINGEPALVE (kalmistupüha) Puski surnuaed;
12:00 Ühine söömaaeg;

14:30 HINGEPALVE (kalmistupüha) Kõpu surnuaed.

Pühapäev, 21.08.2011

10:00 LITURGIA, Kuriste kirik, EAÕK Hiiumaa Jumalasünnitaja sündimise kogudus;
11:30 HINGEPALVE (kalmistupüha) Kuriste surnuaed.

12:00 Ühine söömaaeg

Pühapäev, 11.09.2011

10:00 PIISKOPLIK LITURGIA ja KURISTE Kiriku pühitsemine, metropoliit Stefanus

Kalmistupühad

Kõpu surnuaias laupäeval, 25.06 kell 12.00.
Reigi surnuaias pühapäeval, 26.06. kell 12.00

Helgiheitjad 2

Ott Lambingu õpilaste tööde näitus Tahkuna tuletornis 14.06-31.07.2011.a

Kärdla kultuurikeskuse maaliateljee noorte kunstnike poolt akrüülidega lõuendile maalitud tööd, mis valmisid perioodil oktoober 2010 kuni juuni 2011, on kõigile huvilistele nautimiseks üleval näitusel Tahkuna tuletornis 14. juunist kuni 31. juulini. Näitus saab minna vaatama tuletorni pääsmega.

Esimene näitus oli juunis 2008 nimetusega "Helgiheitjad", nüüdne on siis järjekorras teine. Paljud seekordsed tööd on valminud Tahkuna jaoks, mõeldes tuletornile või sellega kaasnevatele meeleoludele. Ott Lambingu juhendamisel sündinud looming on nooruslik, reibas, särav-justnagu noored isegi.

Näitus valmis Kõrgessaare Vallavalitsuse ja Kärdla Kultuurikeskuse koostöös.

LAUKA PÄEVAKESKUSE TEATED

28. juunil eakate ja päevakeskuse noorte väljasõit Kõppu: matk looduses ja piknik Jaagu talu õuel. Transport: 10.40 Pihla, Rootsi; 10.50 Lauka, 11.00 Viskoosa. Osavõtusoovist anda teada Lauka Päevakeskuse telef. 4693712; Heli 53339472 või Liisi 56713773

Ürituste eelinfo

30. juuli

Kõpu piirkonna külade X kokkutulek Kõpu külas

12. august

Hiiruotslaste väljarände 230. aastapäeva konverents Hiiumaa Muuseumi Pikas majas (info tel 5284401 Helgi Põllo), järgneb minietendus Ristimäel, kontsert Kõpu tuletorni jalamil (Sofia Joons (hiukannel), Toivo Sõmer, Kristiina Ehin. Pilet 5€ (Konverentsist osalejatele tasuta); kontserdi algus kell 21.00).

13. august

Lauka-Reigi piirkonna külade kokkutulek Isabella külas. Täiendav info tel. 53038128 (Arno Kuusk).

20. august

Kalapidu „Lestafest“ Kõrgessaare sadamas, algus kell 14.00. Info tel 53415285 Katrin Sarapuu www.lestafest.ee

Hea suvehüüdlane!

Ootame Teid vestlusringi, kus teemaks „Elu Kõrgessaare vallas täna ja homme“. Arutame seda teemat koos Kõpu külade päeval 30. juulil. Vallavanem ja volikogu esimees Jälgi infot Kõpu külade päeva kohta.

Teostan teenusena muru niitmist (niidukiga, murutraktoriga) ja trimmerdamist. Hind kokkuleppel. Tel. 527-2473 Tiit.